

Lovforslag nr. L 154. Fremsat den 11. december 1992 af socialministeren (Else Winther Andersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand

(Udbetaling af pension til beboere i plejehjem m.v.)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992, foretages følgende ændringer:

1. I § 85 b ændres »1992« til: »1993«.

2. § 136, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. For en person med pension efter den sociale pensionslovgivning, som er optaget i en institution, der er omfattet af § 85 a, udbetaler staten i 1993 til kommunen et beløb,

der udgør 730 kr. månedlig. Beløbet udbetales fra det tidspunkt, hvor institutionen bliver omfattet af § 85 a.«.

3. § 136, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Det samlede beløb til udbetaling af den ordning, der er nævnt i stk. 2, kan højst udgøre 122,6 mill. kr. for finansåret 1993.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Dette lovforslag er en opfølgning af L 114 om ændring af lov om social bistand og lov om social pension (Delegation til selvejende institutioner, betaling for midlertidigt ophold, udbetaling af pension m.v.). Lovforslaget blev fremsat den 31. januar 1991. Loven blev vedtaget i Folketinget den 30. maj 1991, jf. lov nr. 400 af 6. juni 1991.

I overensstemmelse med denne lovændring skal der efter bilstandslovens § 85 b fremsættes forslag til revision af reglerne om ydelser og betaling for beboere i plejehjem for Folketinget inden udgangen af 1992.

Efter bilstandslovens § 85 a kan den enkelte kommunalbestyrelse beslutte, at beboere i et eller flere af kommunens plejehjem (efter bilstandslovens § 79) skal have udbetalt pension. Beboerne betaler herefter for de ydelser, som de modtager i plejehjemmet. Der er tale om en frivillig ordning med vide rammer for ordningens udformning. Som obligatorisk ydelse indgår alene betaling for bolig, el og varme. Betalingen for bolig udgør 15 % af den aktuelle skattepligtige indkomst. For el og varme betales efter omkostningerne. For øvrige ydelser, herunder praktisk bistand, betales som for pensionister i eget hjem.

Den midlertidige ordning med pensionsudbetaling i plejehjem blev indført i juni 1987. Ordningen trådte i kraft den 1. januar 1989. Ifølge lovændringen skulle forslag til revision af bestemmelserne fremsættes for Folketinget inden udgangen af 1990. Den midlertidige ordning blev forlænget i yderligere 2 år ved ovennævnte lov nr. 400 af 6. juni 1991.

Ved den sidstnævnte lovændring blev det også muligt at udbetale pension til beboere i døgninstitutioner for beboere med vidtgående fysiske eller psykiske handicap og de særlige plejehjem efter bilstandslovens § 112, stk. 1 og 2. Efter lovens § 120 skal bestemmelserne om udbetaling af pension i § 112-institutionerne revideres inden udgangen af 1993, idet forsøgsperioden herefter ophører.

Kommunalbestyrelsen har efter § 85 a pligt til at underrette Socialministeriet om gennemførelse af pensionsudbetalingsordninger med henblik på, at

Socialministeriet følger erfaringerne med ordningen. Indberetningspligten har endvidere betydning for administrationen af det puljebeløb, som efter bilstandslovens § 136 er afsat til kompensation til kommunerne for indtægtstab i forbindelse med ordningen.

Socialstyrelsen gennemførte i 1989 en undersøgelse om pensionsudbetalingsordningen som et led i opsamlingen af erfaringer med henblik på revision af reglerne. Undersøgelsen omfattede samtlige de plejehjem og kommuner, som indførte ordningen i løbet af 1989. Undersøgelsen foreligger i Rapport om pensionsudbetaling i plejehjem, maj 1990. Sammenfattende tyder erfaringerne fra undersøgelsen på, at der er stor tilfredshed med ordningen hos beboere, personale og pårørende, når ordningen har været godt forberedt med inddragelse af alle parter i forløbet og tilrettelæggelsen.

I sommeren 1992 har Socialministeriet indhentet et aktuelt datagrundlag blandt kommuner med pensionsudbetaling primært for at belyse de økonomiske konsekvenser af ordningen.

Efter de seneste oplysninger var der i november 1992 283 plejehjem med i ordningen med ialt ca. 11.300 beboere fordelt på 103 kommuner. Dermed er ca. en fjerdedel af alle plejehjem tilsluttet ordningen. De seneste to år har antallet af plejehjem, der er overgået til pensionsudbetaling, været lettere stagnerende. Dette kan muligvis skyldes, at kompensationsbeløbet til kommunerne blev nedsat i forbindelse med forlængelsen af ordningen, eller at der har været visse betænkeligheder ved at overgå fra pensionsinddragelse til pensionsudbetaling.

Nedlæggelse af de utidssvarende plejehjem har uden tvivl medført, at de resterende pladser nu anvendes til plejehjemsbeboere med et generelt ringere fysisk og psykisk helbred, herunder en stigende andel med senil demens. Det kunne derfor være hensigtsmæssigt med en nærmere vurdering af, hvorledes pensionsudbetalingsordningen skal udformes for bedst at imødekomme de svageste beboeres behov.

De senest indhentede oplysninger viser, at ordnin-

gen i sin nuværende udformning er væsentligt dyrere for kommunerne, end de hidtidige beregninger har vist. Dette skaber usikkerhed om det økonomiske grundlag for ordningen.

Under henvisning hertil foreslås, at den midlertidige ordning fortsætter i 1993, og at loven tages op til revision inden udgangen af 1993. Med denne udskydelse vil revisionen af bestemmelserne om pensionsudbetaling i § 112-institutionerne og i plejehjem efter § 79 finde sted på samme tid og muliggøre en koordinering af bestemmelserne.

Der vil samtidig blive nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra de berørte parter. Arbejdsgruppens opgave er at overveje og stille forslag til en permanent ordning, der tilgodeser de forskellige behov, som findes inden for de forskellige institutions typer. Arbejdsgruppen skal afslutte sit arbejde inden udgangen af maj 1993.

Økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget

Ordningen vil indebære en merudgift for det offentlige på ca. 5.900 kr. pr. år pr. beboer.

Da en videreførelse af ordningen som frivillig ordning betyder, at ordningen i 1993 næppe vil komme til at omfatte samtlige kommuner, betyder skatteudligningsordningerne imidlertid, at de kommuner, der indfører ordningen, ikke selv får det fulde skatteprovenu som følge af ordningen. Ved beregningen af det kompensationsbeløb, som staten skal udbetale til kommunerne til dækning af kommunernes merudgift, er det derfor forudsat, at kun halvdelen af skatteprovenuet tilfalder de relevante kommuner/amtskommuner.

Under denne forudsætning kan det beregnes, at kompensationsbeløbet til kommunerne skal være godt 730 kr. pr. måned pr. beboer, hvorimod amtskommunerne faktisk har en merindtægt under disse beregningsforudsætninger.

Såfremt man i lighed med tidligere udbetaler ét fælles kompensationsbeløb til kommuner og amter fordelt efter de almindelige finansieringsregler for over/under 67-årige, vil det betyde, at amterne vil blive stærkt overkompenseret, og i det følgende forudsættes derfor, at der ikke udbetales kompensationsbeløb til amtskommunerne.

Af tabel 1 fremgår de gennemsnitlige økonomiske konsekvenser af lovforslaget for én beboer i et plejehjem med pensionsudbetaling.

Tabel 1. De gennemsnitlige økonomiske konsekvenser for én plejehjemsbeboer, såfremt pensionen udbetales.

Kr./pr. år (PL-93)	Beboer	Kommune	Amt	Stat
Pension m.m.	57499,6	0,0	0,0	-57499,6
Personlige tillæg	1267,2	-316,8	0,0	-950,4
Inv. & førtidsbel.	1274,8	0,0	0,0	-1274,8
Erhvervsudygt.	1494,5	0,0	0,0	-1494,5
Bistandstillæg	271,3	0,0	0,0	-271,3
Plejetillæg	873,9	0,0	0,0	-873,9
Lommepenge	-8598,0	0,0	0,0	8598,0
Lommepengegaranti	304,6	-303,3	-2,6	0,0
§ 136, stk. 1	0,0	-45425,9	-1620,1	47046,0
Servicepakke	-50246,0	48515,7	1730,3	0,0
Bortfald 60%	14658,0	-14153,2	-504,8	0,0
Skat	-12232,1	4537,7	1949,6	5744,8
Husleje	-658,4	622,6	35,8	0,0
Ialt	5909,5	-6523,2	1588,1	-975,8

Under forudsætning af, at § 85 a-ordningen i 1993 fortsætter med samme antal beboere som idag (ca. 11.300), vil det medføre en statslig udgift til kompensationsbeløb på ialt knap 100 mill. kr. under forudsætning af, at man indregner halvdelen af kommunernes forventede skatteprovenu.

Med det betydeligt højere kompensationsbeløb

for 1993 end for 1992 antages det imidlertid, at ordningen udbredes yderligere i 1993, således at ca. 14.000 beboere vil blive omfattet af ordningen.

Den samlede udgift til kompensationsbeløb vil således udgøre 122,6 mill. kr. i 1993.

De samlede økonomiske konsekvenser kan herefter opgøres til:

Mill. kr.	Kommuner	Amtskommuner	Stat
Direkte udgift	-122,6	8,6	-14,2
Kompensationsbeløb	122,6	-	-122,6
Nettoudgift	0,0	8,6	-136,8

De økonomiske konsekvenser skal drøftes med de berørte kommunale parter.

For finansåret 1993 er forudsat, at der i alt anvendes 110,6 mill. kr. til ordningen.

Merudgiften som følge af dette lovforslag på ca. 26 mill. kr. finansieres af satsreguleringspuljemidlerne.

Der må påregnes et vist administrativt merarbejde for kommunerne i forbindelse med indførelse af en pensionsudbetalingsordning i plejehjem.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at reglerne om ydelser og betaling for beboere i plejehjem tages op til revision inden udgangen af 1993. Der nedsættes en arbejdsgruppe, der skal vurdere og belyse behovet for justeringer af reglerne i forbindelse med en planlagt permanentgørelse af pensionsudbetalingsordningen.

Til nr. 2

Det foreslås, at der i finansåret 1993 afsættes et puljebeløb på 122,6 mill. kr. Dette beløb skal dække statens udgifter til kompensationsbeløb vedrørende de plejehjemsbeboere, der allerede er omfattet af bistandslovens § 85 a og de plejehjemsbeboere, som tilsluttes ordningen i løbet af 1993. Udgiften til kompensationsbeløb vil ikke kunne udgøre et højere beløb end det fastsatte puljebeløb på ialt 122,6 mill. kr. Kompensationsbeløbet vil blive anvist til kommunerne i den rækkefølge, Socialministeriet modtager underretning om indførelse af ordningen.

Det foreslås samtidig, at kompensationsbeløbet fremover alene udbetales til kommunerne og ikke, som hidtil, også til amtskommunerne. I øvrigt henvises til afsnittet om de økonomiske og administrative konsekvenser.

Til § 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992, som senest ændret ved lov nr. 923 af 25. november 1992, foretages følgende ændringer:

1. I § 85 b ændres »1992« til: »1993«.

§ 85 b. Forslag til revision af reglerne om ydelser og betaling for beboere i plejehjem fremsættes for Folketinget inden udgangen af 1992.

2. § 136, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. For en person med pension efter den sociale pensionslovgivning, som er optaget i en institution, der er omfattet af § 85 a, udbetaler staten i 1993 til kommunen et beløb, der udgør 730 kr. månedlig. Beløbet udbetales fra det tidspunkt, hvor institutionen bliver omfattet af § 85 a.«.

3. § 136, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Det samlede beløb til udbetaling af

den ordning, der er nævnt i stk. 2, kan højst udgøre 122,6 mill. kr. for finansåret 1993.«.

§ 136. For en person med pension efter den sociale pensionslovgivning, som er optaget i en institution, hvor den sociale pension benyttes til betaling for opholdet, udbetaler staten til kommunen et beløb, der svarer til den sociale pensions grundbeløb. Beløbet udbetales fra det tidspunkt, da pensionen benyttes til betaling for opholdet. Beløbet deles mellem de offentlige myndigheder, der afholder udgifterne ved institutionsopholdet.

Stk. 2. For en person med pension efter den sociale pensionslovgivning, som er optaget i en institution, der er omfattet af § 85 a, udbetaler staten i 1991 og 1992 til kommunen et beløb, der udgør henholdsvis 380 kr. månedlig og 280 kr. månedlig. Beløbet udbetales fra det tidspunkt, hvor institutionen bliver omfattet af § 85 a. Stk. 1, sidste punktum, gælder tilsvarende for disse institutioner.

Stk. 3. Det samlede beløb til udbetaling efter den ordning, der er nævnt i stk. 2, udgør 68 mill. kr. for finansåret 1991 og 84 mill. kr. for finansåret 1992.